

POSTANOWIENIE

14 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Łodko

na posiedzeniu niejawnym 14 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie ze skargi K. S.
na czynności komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. J.M.
na skutek wystąpienia przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku
z wnioskami sędziów o ich wyłączenie od rozpoznania sprawy V ACo 3/22,

**przekazuje do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku
żądania Sędziów tego Sądu o ich wyłączenie od rozpoznania
sprawy.**

UZASADNIENIE

K. S. wniosła skargę na czynności komornika wraz z wnioskiem o wyłączenie sędziów Sądu Rejonowego w S. od rozpoznania sprawy.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowieniem z 21 czerwca 2018 r. wyłączył sędziów Sądu Okręgowego w Słupsku i wyznaczył do rozpoznania Sąd Okręgowy w Bydgoszczy (k.108).

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy postanowieniem z 10 września 2018 r. wyłączył od rozpoznania sprawy ze skargi na czynności komornika część sędziów Sądu Rejonowego w S. i oddalił wniosek w pozostałym zakresie (k.134).

Następnie sędziowie Sądu Okręgowego w Słupsku wylosowani do rozpoznania zażalenia skarżącej na zarządzenie z 15 grudnia 2017 r. złożyli oświadczenia z żądaniami wyłączenia ich od rozpoznania (k. 222-227). Inni

sędziowie tego Sądu składali oświadczenia o tej samej treści i również zażądali wyłączenia ich od rozpoznania.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 13 listopada 2020 r. odmówił przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu (k. 258).

Sąd Okręgowy w Słupsku wyłączył od rozpoznania sprawy większość sędziów Sądu Okręgowego w Słupsku. Czynności procesowe podejmowano w ten sposób, że sędzia orzekający o wyłączeniu innego sędziego następnie sam wnosił o wyłączenie od rozpoznania sprawy.

Zarządzeniem z 27 grudnia 2021 r. przedstawiono Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku do rozpoznania żądanie wyłączenia sędziego SO w S. A. N., a w przypadku jego uwzględnienia, wskazanie sądu właściwego do rozpoznania sprawy (k.366). Wylosowany sędzia referent zażądał również wyłączenia od rozpoznania sprawy (k. 371). Oświadczenia podobnej treści złożyli pozostali sędziowie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

O wyłączeniu sędziego rozstrzyga sąd, w którym sprawa się toczy, a gdyby ten sąd nie mógł wydać postanowienia z powodu braku dostatecznej liczby sędziów – sąd nad nim przełożony (art. 52 § 1 k.p.c.). Sądem przełożonym nad sądami apelacyjnymi jest Sąd Najwyższy. Kompetencja Sądu Najwyższego do rozpoznania żądań, o których mowa w art. 49 § 1 k.p.c., zaktualizowałaby się w niniejszej sprawie, gdyby Sąd Apelacyjny w Gdańsku nie mógł wydać stosownego postanowienia z powodu braku dostatecznej liczby sędziów.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się w kwestii przesłanek warunkujących dopuszczalność żądania wyłączenia od rozpoznania sprawy na podstawie art. 49 § 1 k.p.c. stwierdzając, że mogą one dotyczyć wyłącznie sędziów wyznaczonych do jej rozpoznania. Żądania wyłączenia złożone przez sędziego, który nie został wyznaczony do jej rozpoznania sprawy, jest nie tylko zbędne, ale w zasadzie niedopuszczalne. Możliwość zastosowania art. 49 § 1 k.p.c. otwiera się bowiem wyłącznie w razie przydzielenia sprawy danemu sędziemu. W aktualnym orzecnictwie ukształtował się zasługujący na podzielenie pogląd, że wniosek o wyłączenie sędziego niewyznaczonego do rozpoznania sprawy jest

niedopuszczalny i podlega odrzuceniu bez składania przez sędziego oświadczenia, o jakim mowa w art. 52 § 2 k.p.c. (zob. uchwała SN z 26 lipca 2019 r., I NOZP 1/19 oraz postanowienia SN: z 8 października 2021 r., IV CO 209/21; z 27 października 2021 r., IV CO 235/21; z 1 czerwca 2022 r., III CO 407/22; z 8 czerwca 2022 r., III CO 460/22; z 12 stycznia 2023 r., III CO 1266/22; z 24 stycznia 2023 r., III CO 648/22). Motywy te mają zastosowanie do sytuacji złożenia żądania z art. 49 § 1 k.p.c., gdyż oba środki normowane przez przytoczony przepis służą temu samemu celowi.

Uznanie, że żądanie wyłączenia od rozpoznania sprawy może być zgłoszone jedynie przez sędziego wyznaczonego do jej rozpoznania nakazuje przyjąć, że podejmowanie awansem czynności określonych w art. 52 § 1 k.p.c. opierałoby się na niedopuszczalnym antycypowaniu zgłoszenia żądań wyłączenia przez kolejnych sędziów, z pominięciem etapu przydzielenia sprawy do rozpoznania określonego sędziemu. Tymczasem dopiero z momentem przydziału sprawy otwiera się możliwość podjęcia przez sędziego decyzji o jej nierozpoznawaniu i zgłoszeniu żądania o wyłączenie (art. 49 § 1 k.p.c.). Decyzja o złożeniu żądania wyłączenia może być więc procesowo zgłoszona wyłącznie przez sędziego, który ma rozpoznać daną sprawę.

Z tych względów w sprawie nie zaistniały podstawy przedstawienia Sądowi Najwyższemu oświadczeń sędziów Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z żadaniami ich wyłączenia (art. 52 § 1 k.p.c.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 200 § 1⁴ w zw. z art. 52 § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.

